

มคอ. 3 รายละเอียดของรายวิชา

Course Specification

รหัสวิชา 0106326 การศึกษาผู้ใช้

(User Studies)

รายวิชานี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต

บรรณารักษศาสตร์และสารานเทศศาสตร์

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ.2565

คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยทักษิณ

สารบัญ

หมวด		หน้า
หมวดที่ 1	ข้อมูลทั่วไป	3
หมวดที่ 2	จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์	4
หมวดที่ 3	ลักษณะและการดำเนินการ	5
หมวดที่ 4	การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนิสิต	6
หมวดที่ 5	แผนการสอนและการประเมินผล	9
หมวดที่ 6	ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน	12
หมวดที่ 7	การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา	13

รายละเอียดของรายวิชา

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

1. รหัส ชื่อรายวิชา จำนวนหน่วยกิต รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน รายวิชาที่เรียนพร้อมกัน
และคำอธิบายรายวิชา

0106326 การศึกษาผู้ใช้ (User Studies) 3(2-2-5)

บูรพวิชา : (ถ้ามี) -

ควบคู่ : (ถ้ามี) -

ความสำคัญของการศึกษาผู้ใช้ แนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการพฤติกรรมแสวงหา
สารสนเทศ วิธีการศึกษาผู้ใช้ของสถาบันบริการสารสนเทศต่าง ๆ รายงานการศึกษาผู้ใช้และฝึกปฏิบัติ

The importance, concepts, information needs and information seeking behavior
theories, information institutions' user studies approaches, user's studies report, and practices

2. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา

- ☐ ศึกษาทั่วไป
☐ วิชาเฉพาะ
☐ วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน (ถ้ามี)
☐ วิชาเอก
/ วิชาเอกบังคับ
☐ วิชาเอกเลือก
☐ วิชาโท
☐ วิชาประสบการณ์เชิงปฏิบัติ (ถ้ามี)

3. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน

อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ผศ. ดร. ก้องกิดากร บุญช่วย

อาจารย์ผู้สอนรายวิชา ผศ. ดร. ก้องกิดากร บุญช่วย

5. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน

ภาคเรียนที่2/ นิสิตวิชาเอกชั้นปีที่3

6. สถานที่เรียน

มหาวิทยาลัยทักษิณ วิทยาเขตสงขลา

7. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด

30 ต.ค. 2568

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

1. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

1.1 นิสิตต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการและพฤติกรรม การแสวงหาสารสนเทศของผู้ใช้สารสนเทศได้

1.2 นิสิตมีความรู้ความเข้าใจถึงความสำคัญของการศึกษาผู้ใช้

1.3 นิสิตเข้าใจกระบวนการและวิธีการศึกษาผู้ใช้สารสนเทศ การประเมินความต้องการของผู้ใช้สารสนเทศ ตลอดจนพฤติกรรมการใช้สารสนเทศและความพึงพอใจของผู้ใช้สารสนเทศในสถาบันบริการสารสนเทศ

1.4 นิสิตสามารถฝึกปฏิบัติการศึกษาผู้ใช้สารสนเทศขั้นพื้นฐาน เช่น การเขียนโครงการวิจัยเพื่อการศึกษาผู้ใช้ การสร้างเครื่องมือ การเก็บข้อมูล การสรุปผลการศึกษา การเตรียมรายงานการศึกษาผู้ใช้ และการนำเสนอผลการศึกษาผู้ใช้

2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา

เพื่อปรับปรุงหลักสูตรให้มีความทันสมัยเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา และเพื่อให้ นิสิตมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใช้สารสนเทศ นิสิตสามารถรู้และสามารถเข้าใจ กระบวนการและวิธีการศึกษาผู้ใช้สารสนเทศ การประเมินความต้องการของผู้ใช้สารสนเทศ พร้อมทั้ง นิสิตมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการวิจัยในประเด็นที่เกี่ยวกับการศึกษาผู้ใช้ เช่น การศึกษาความต้องการสารสนเทศ ความพึงพอใจ การแสวงหาสารสนเทศ การใช้สารสนเทศ การประเมินสารสนเทศ เป็นต้น อีกทั้ง นิสิตสามารถนำเสนอผลการวิจัยได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

หมวดที่ 3 ลักษณะการดำเนินการ

1. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งาน ภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
15 ชั่วโมง/ภาคเรียน	ตามความต้องการของ นิสิต	30 ชั่วโมง/ภาคเรียน	45 ชั่วโมง/ภาคเรียน

2. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่และช่องทางการให้คำปรึกษาแนะนำทางวิชาการแก่นิสิตเป็นรายบุคคล

1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนิสิต

1. แผนที่มีการกระจายความรับผิดชอบ

รายวิชา	1. คุณธรรม จริยธรรม		2. ความรู้			3. ทักษะทางปัญญา			4.ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ			
	1.1	1.2	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	3.3	4.1	4.2	4.3	4.4
0106341 การศึกษาผู้ใช้	●		●	○	●	●		○		○	●	

5. ทักษะการ วิเคราะห์	
5.1	5.2
○	●

ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม		
● (1) มีจิตสำนึกใน จรรยาบรรณทางวิชาการและ วิชาชีพ และมีจิตบริการ (2) มีวินัย ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบต่อ ตนเอง วิชาชีพ และสังคม (3) มีความเสียสละ อุทิศ ตนต่อวิชาชีพและสังคม คุณธรรม จริยธรรม และ จรรยาบรรณทางวิชาการและ วิชาชีพ	(1)กระบวนการเรียนการสอน อาจารย์ผู้สอนสอดแทรก คุณธรรม จริยธรรมพื้นฐานให้แก่บัณฑิต โดยเน้นบทบาทของนิสิตในฐานะที่เป็นผู้ศึกษาเล่าเรียน จะต้องมีความรับผิดชอบต่อตนเอง เข้าเรียนทุกครั้งเข้าเรียนตรงเวลา แต่งกายเรียบร้อยตาม กฎเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย (2)ใช้กระบวนการสืบค้น ค้นหาและการทำงานเป็นทีม	(1) ประเมินจากความ รับผิดชอบของนิสิต การส่ง งาน การทำงานและ ปฏิบัติงาน การนำเสนองาน ที่ ได้รับมอบหมายได้ตรง ตามเวลาที่กำหนด (2) ประเมินจากพฤติกรรม การเข้าชั้นเรียน และการ แต่งกาย

ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
2. ด้านความรู้		
● (1) มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการและวิธีการศึกษาผู้ใช้สารสนเทศ การประเมินความต้องการของผู้ใช้สารสนเทศ ตลอดจนพฤติกรรมการใช้สารสนเทศและความพึงพอใจของผู้ใช้สารสนเทศในสถาบันบริการสารสนเทศ (2) มีความสามารถในการเลือกใช้เทคโนโลยีสารสนเทศสำหรับใช้ในการทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใช้	(1) จัดการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง มีการเรียนทฤษฎีควบคู่การฝึกปฏิบัติโดยกำหนดให้จัดทำเค้าโครงงานวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใช้ (2) ลงพื้นที่เช่นห้องสมุดหรือในมหาวิทยาลัยเพื่อเก็บข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัยการศึกษาผู้ใช้สารสนเทศ	(1) แบบฝึกหัด (2) นำเสนองานกลุ่ม / การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในชั้นเรียน (3) ทดสอบย่อย ทดสอบกลางภาคและปลายภาค
3. ด้านทักษะทางปัญญา		

ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
(1) ประยุกต์ทักษะและความรู้ในการทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใช้ (2) มีทักษะด้านปฏิบัติสารสนเทศ เลือกใช้โปรแกรมประยุกต์ที่เหมาะสมกับงานแต่ละประเภทได้อย่างถูกต้องเหมาะสม	(1) ฝึกทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ โดยตั้งประเด็นวิจัยให้นิสิตปฏิบัติการทำวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใช้ ตั้งแต่การทำโครงร่างวิจัยจนถึงวิเคราะห์ผลและรายงานผลการวิจัย	(1) แบบฝึกหัด (2) ปฏิบัติและนำเสนอรายงาน (3) สังเกตพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมระหว่างชั้นเรียน
4. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ		
พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเองและมีความรับผิดชอบในงานที่ได้รับมอบหมายได้ครบถ้วนและทันตามกำหนดเวลา	(1) นำเสนอตัวอย่างจากสื่อต่างๆ เพื่ออภิปรายร่วมกัน (2) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการทำงานเป็นกลุ่มโดยให้นิสิตออกพื้นที่ไปทำวิจัย (3) นำเสนอรายงานจากการที่ไปออกพื้นที่จริงซึ่งเป็นการสอนแบบActive learning	1. ประเมินชิ้นงานที่มอบหมายและการนำเสนอหน้าชั้นเรียน 2. สังเกตพฤติกรรมระหว่างบุคคลในชั้นเรียนและตรวจเช็คการเข้าชั้นเรียน

5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
---	------------	------------------

ผลการเรียนรู้	วิธีการสอน	วิธีการประเมินผล
เทคโนโลยีสารสนเทศ		
● (1) เลือกและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเก็บข้อมูลการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใช้สารสนเทศ (2) มีศักยภาพในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกเหนือจากความรู้ในห้องเรียน ด้วยการศึกษเพิ่มเติมด้วยตัวเอง (3) ประมวลผลนำเสนอผลการวิจัย	(1) เน้นการศึกษาเรียนรู้ด้วยตัวเอง/กลุ่ม นำข้อสงสัยมาแลกเปลี่ยนความรู้ (2) มอบหมายงานกลุ่มในการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใช้สารสนเทศในสถาบันบริการสารสนเทศ (3) อภิปรายผลร่วมกันระหว่างผู้สอนและผู้เรียน	(1) สังเกตพฤติกรรมในการมีส่วนร่วมระหว่างชั้นเรียน การพูด การตอบข้อซักถาม (2) ปฏิบัติและนำเสนอรายงาน (3) แบบฝึกหัด/การทดสอบ (4) การเรียนการสอนแบบ Active learning

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

1. แผนการสอน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน* (ชั่วโมง)	กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อที่ใช้	ผู้สอน
1	แนะนำรายวิชา/ แนะนำผู้เรียน ผู้สอน ทำความเข้าใจข้อตกลงเบื้องต้นในการเรียนการสอน	3	อาจารย์แนะนำและอธิบายรายวิชาให้กับนิสิต พร้อมข้อตกลงต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน	ผศ.ดร.ก้องกิตา กร

2-3	แนวคิดเกี่ยวกับสารสนเทศและความสำคัญของผู้ใช้สารสนเทศ	6	- บรรยาย	ผศ.ดร.ก้องกิตา กร
4-5	แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใช้	6	- บรรยาย / ปฏิบัติ	ผศ.ดร.ก้องกิตา กร
6-7-8	แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของผู้ใช้สารสนเทศในสถาบันบริการสารสนเทศ การแสวงหาสารสนเทศของผู้ใช้	9	- บรรยาย / ปฏิบัติ	ผศ.ดร.ก้องกิตา กร
9	สอบระหว่างภาค	3		
10 -12	การใช้สารสนเทศของผู้ใช้ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาผู้ใช้	9	- บรรยาย / ปฏิบัติ	ผศ.ดร.ก้องกิตา กร

13 - 14	ทฤษฎีเกี่ยวกับพฤติกรรมสารสนเทศ การทำแบบสอบถามวิจัยเกี่ยวกับ การศึกษาผู้ใช้	9	- บรรยาย / ปฏิบัติ	ผศ.ดร.ก้องกิตา กร
15-16	การนำเสนอรายงานผลการวิจัย การศึกษาผู้ใช้	3	นิสิตรายงาน	ผศ.ดร.ก้องกิตา กร
17	สอบปลายภาค	3		ผศ.ดร.ก้องกิตา กร

2. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

ลำดับ	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน/ลักษณะการประเมิน	สัปดาห์ที่ ประเมิน	สัดส่วนของการ ประเมินผล
1.	ความรู้ความ เข้าใจ	ปลายภาค	17	30
2.	ความรับผิดชอบ	บันทึกการเข้าชั้นเรียน	ทุกสัปดาห์	10
3.	ทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและ ความรับผิดชอบ	งานเดี่ยวและงานกลุ่มโดยกิจกรรม Active learning	3-16	60
รวม				100 %

โดยประเมินผลและเกณฑ์การตัดเกรดแบบอิงเกณฑ์และให้ระดับขั้นดังนี้

ร้อยละ 80 ขึ้นไป	A
ร้อยละ 75 – 79	B+
ร้อยละ 70 – 74	B
ร้อยละ 65 – 69	C+
ร้อยละ 60 – 64	C
ร้อยละ 55 – 59	D+
ร้อยละ 50 – 54	D
น้อยกว่าร้อยละ 50	F (ไม่ผ่านเกณฑ์)

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

1. ตำราเอกสารหลักและข้อมูลสำคัญ

ชาญชัย อาจินสมาจาร. (2556). การวิจัยทางสังคมศาสตร์. ปัตตานี: สถาบันเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการ

ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2553). เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย. นนทบุรี : ไทเนรมิตคิด อินเทอร์เน็ต โปรเกรสซิฟ.

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. (2555). ประมวลสาระชุดวิชาผู้รู้และการบริการสารสนเทศ. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยฯ.

มัลลิกา บุญนาค. (2555). สถิติเพื่อการวิจัยและการตัดสินใจ. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศิริญาพร ปรีชา. (2561). “การศึกษาพฤติกรรมผู้ใช้ห้องสมุดด้วยการวิเคราะห์เว็บไซต์,” อินฟอร์เมชั่น 25(1), 17-31.

สุวิมล ตีรกานันท์. (2555). ระเบียบวิธีวิจัยทางสังคมศาสตร์: แนวทางสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุรพงษ์ โสณะเสถียร. (2555). หลักและทฤษฎีการวิจัยทางสังคมศาสตร์. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พระเปิยทอง.

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

1. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิสิต

- 1.1 การสอบปลายภาค
- 1.2 สอบถามความคิดเห็นจากนิสิตในสัปดาห์สุดท้าย

2. กลยุทธ์การประเมินการสอน

- 2.1 การประเมินผลการเรียนการสอนผ่านระบบออนไลน์ของมหาวิทยาลัย

3. การปรับปรุงการสอน

- 3.1 ปรับปรุงจากผลการประเมินจากนิสิตฯ
- 3.2 ค้นคว้าข้อมูลความรู้ใหม่นำมาใช้ในการสอน

4. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิตในรายวิชา

- 4.1 คณะกรรมการประจำหลักสูตร พิจารณาคำระดับชั้น
- 4.2 คณะกรรมการประจำคณะ พิจารณาคำระดับชั้น

5. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

- 5.1 นำผลที่ได้จากการประเมินการเรียนการสอนมาพัฒนารายวิชาก่อนการสอนในภาคการศึกษาหน้า.

